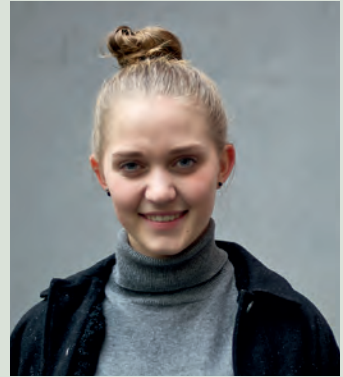

Novelleanalyse av Celine Grimnes, elev på Vg1

Teksten som er analysert står på side 347.

Celine

Oppgavetekst

Analyser novellen «Guten med den blå gitaren» av Frode Grytten. Besvarelsen blir vurdert etter i hvilken grad du

- skriver en helhetlig tekst med en tydelig rød tråd, fungerende avsnitt og gode emnesetninger (se side 64)
- peker på sentrale virkemidler i teksten og knytter disse opp mot novellens hovedtema
- forklarer hvordan virkemidlene virker på leseren (virkemidlenes funksjon)
- underbygger tolkningen hele veien med relevante sitater
- har et variert, presist og korrekt språk

Analyse av novellen «Guten med den blå gitaren»

introduserer verk, forfatter og diktning, samt gjennomgangstemaer

Novellen «Guten med den blå gitaren» er skrevet av forfatteren Frode Grytten. Han vokste opp på Odda, et sted som har påvirket skrivingen hans i stor grad. Grytten skriver hovedsakelig på nynorsk, noe som også er tilfellet i denne novellen. Tekstene er enkle med få fremmedord og få ladde ord. Gjennomgående temaer i novellene hans er melankoli, humor og lykke, noe som gjelder også for denne novellen. Den ble gitt ut som en del av novellesamlingen *Popsongar* i 2001. Mange av novellene herfra tar utgangspunkt i sanger. Grytten bruker også artister som forbilder for hovedpersonen, noe som er tilfellet også i denne novellen, der forbildene er The Rolling Stones og The Stone Roses.

antyder hva vi kan vente oss i denne novellen

Handlingen dreier seg rundt en ung gutt med store drømmer. Gutten jobber som reklamemaskot for et kjøpesenter. Jobben består i hovedsak i å ha på seg forskjellige kostymer og dele ut flyers til forbipasserende. En dag dør en mann rett for øynene på ham, mens han selv befinner seg inni et Duracell-kanin-kostyme. Gjennom resten av teksten leser vi om tankene hans om fremtiden i

gjengir novellens ytre handling

et langt tankereferat fra hovedpersonen. Avslutningen og vendepunktet inn-treffer der gutten tar av seg kostymehodet, og går ut i regnet uten å stanse, vekk fra kjøpesenteret.

forklarer novellens komposisjon, og viser forskjellen på indre og ytre handling

Handlingsforløpet er et tankereferat med kronologisk forløp, fra mannens død til gutten går ut i regnet. Tankereferatet preger teksten i stor grad. Hvis man ser på den fysiske handlingen, er spenningskurven flat, om ikke synkende. Ser man derimot på hovedpersonens indre utvikling, har novellen en typisk spenningskurve for noveller. Den bygger seg opp gjennom hele novellen, før den blir brutt ved et vendepunkt.

påstanden om guttens selvsikkerhet vises gjennom sitat

Teksten har 1. persons synsvinkel. Den har altså en jeg-forteller, noe som gir oss et godt innsyn i hovedpersonens tanker. Han er svært selvsikker, og starter med å si: «Ein dag er eg rock'n'roll-stjerne, det er bare sånt du veit. Du bare har det inni deg [...] Eg har alltid sagt at eg skal vere rik og berømt før eg fyller tjuufem». Senere sier han at han liker jobben, fordi ingen kan se at det er ham. Han vil ikke vise svakhet. Han er redd for å feile, og for at andre skal se det. Som resultat av den indre reisen, innser han at måten andre ser ham på, ikke er viktig lenger. Dette blir vist ved at han tar av seg kaninhodet og går ut.

setter den gamle mannens død i forbindelse med hovedtemaet

Det sies at de siste fem sekundene man lever, får man en reprise av livet. I novellen dør en mann. I stedet for å høre om den gamle og hans liv, får vi guttens tanker om fremtiden. Man kan si at han har tatt over replisen, og byttet den ut med en trailer for fremtiden. Vi ser det han vil ha og tankene hans om fremtiden. Etter hvert går det opp for gutten hvor mye det er å strekke seg etter, og hvor mye han er nødt til å gjøre for å rekke fram. Han kan ikke lenger sitte og vente. Han må handle.

peker på sentrale symboler og setter dem i sammenheng med hovedtemaet

Kaninhodet og gitaren er viktige symboler. Han har mareritt hvor han er iført kanindrakten sammen med en gjeng andre av samme slag. De går evig fra rom til rom. Det viser at det ikke er riktig for ham å gjøre som alle andre. Han må bryte løs og gå sin egen vei. Gitaren derimot er det som roer ham ned etter marerittet. Dette kan vise til at musikken er en trøst for ham, eller at det er musikken han bør satse på. Han må videre i livet. Han må ta av seg drakten, og ta fram gitaren.

emnesetningen starter avsnittet og viser hva avsnittet skal handle om: miljøet

Miljøet er ikke mye skildret, men har fortsatt betydning. Alt foregår på et kjøpesenter, et hverdagslig sted for enhver mann. Det viser også at man kan dø når som helst, hvor som helst. Det virker som om gutten innser dette mot slut-

ten, at han må ta grep for å leve livet han vil ha. Når det gjelder hans personlige miljø, må vi lese mellom linjene for å innhente informasjon. Gutten virker som en tøff type, og vil ikke vise svakhetene sine for dem han kjenner. Dette forteller en del om hvor han kommer fra. Det virker som om det ikke er rom for å feile. Han vil heller holde seg på den trygge siden. Han holder seg til jobben, selv om han ikke liker den.

utdyper sentrale
virkemidler

Tankene gutten får når han ser den sjanglende mannen før han siger sammen, forteller også mye om personen. Han tror først at han er full, noe som ville vært rart ettersom det er morgen. Dette kan vise til hvordan gutten misforstår. Han ser ikke ting som de er, virkeligheten. Dette kan være et frampek mot hvordan livet hans vil bli. Han har store forventninger til fremtiden, men tenker ikke realistisk, og ser ikke hva som egentlig forgår.

kommenterer
språk og budskap

Novellen er skrevet lett og ledig med få fremmedord og ladde ord. Ved å gjøre dette, kommer budskapet klarere frem. Gjennom teksten virker det som om Grytten vil vekke leseren. Ikke bare dennes interesse for selve teksten, men også en oppvekker for livet vi lever. Nordmenn har en svært nextopisk tankegang. Det handler om at vi alltid venter på det neste, «det neste er det beste». Dette vises i teksten gjennom klokken på MTV. Gutten snakker om hvordan man sitter og teller ned med klokken. Det er fortsatt en sang på, men man teller ned til den neste. Det viser at vi ikke nyter øyeblikket vi er i, men venter på det neste som skal skje.

Det at gutten tar av seg hodet og går ut i regnet kan være et bilde på endring og fornyelse. De skitne gatene er livet han har, et mørkt liv han ikke vil ha. I slutten har han brutt ut, og regnet skyller bort skitten. Han har valgt å gå sin egen vei, og leve livet som han selv vil.

nøkkelordet «tema»
viser hva avsnittet
skal handle om,
og temaet drøftes i
resten av avsnittet

Temaene i denne teksten kan være flere, blant annet ungdom, uvitenhet, fremtid og valg. Teksten kan handle om at vi må følge drømmene våre. Vi må bryte løs fra tøylen vi holdes fast av, og gå vår egen vei. Ellers kan det dreie seg om forventninger og nedbrytingen av dem. Gutten har store forventninger, forventninger som virker absurde og utenfor rekkevidde. Han trenger å komme ned på jorden og se på livet han har. Vi må se på forutsetningene våre, og ikke bli nedbrutt når vi feiler. Ellers kan budskapet være en sammensetning av alle de overgående temaene. Faktumet at vi må handle for å få resultatene vi vil ha. Vi må leve i øyeblikket, ikke la øyeblikket byttes ut for en ventetid på det neste som skal skje.

Analysen
rundes av

Personlig likte jeg novellen svært godt. Den er annerledes enn hva jeg pleier å lese. Den er lett og ledig, samtidig melankolsk og humoristisk, og med en dypere mening, slik jeg ser det. Temaene i teksten snakker også til meg. Jeg tror alle kunne hatt godt av å være mindre dømmende, og ta sjanser og leve livet i hvert øyeblikk vi har.

Til diskusjon

- 1 Se på oppbygningen av analysen. Har den en tydelig, rød tråd?
- 2 Dekker nøkkelordet i hver emnesetning hele avsnittet? Gir emnesetningene til sammen en god oversikt over analysedelen?
- 3 Er avsnittene logisk bygd opp, med bare ett tema i hvert avsnitt?
- 4 Undersøkes novellens tema og virkemidler godt? Forklarer den effekten av virkemidlene?
- 5 Brukes sitater korrekt og i tilstrekkelig grad? Underbygger de tolkningen?
- 6 Flyter språket godt? Er det nøytralt og korrekt? Vis med eksempler.
- 7 Teksten er skrevet av en Vg1-elev. Hva bør eleven legge vekt på for å utvikle skrivestilen videre til Vg2-nivå?

@ En fullstendig tilbakemelding på novelleanalysen finner du på *Interteksts* nettsider.